

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Finansministeren (Svend Jakobsen):

Retsforbundet foreslår de offentlige virksomheder omdannet til selvstændige selskaber, uden at det er ganske klart, hvad man forestiller sig herved. Tænkes der på privatejede selskaber eller på aktieselskaber, hvori staten eller kommunerne skal have aktiemajoriteten?

Lad mig straks sige, at der her er tale om vigtige samfundsmæssige områder, som det offentlige efter min opfattelse må have nøje indseende med, og som derfor ikke kan overlades til private. Driften af flere af statsvirksomhederne indebærer ydelse af betydelige nettotilskud fra staten som udtryk for, at samfundet ønsker varetagelse af disse opgaver ud fra andre hensyn end de rent forretningsmæssige. Såfremt de foreslåede selvstændige selskaber skulle opnå balance på deres drift, ville det i visse tilfælde indebære ganske andre priser på disse virksomheders ydelser end de nuværende og dermed tilside-sætte de førnævnte hensyn.

Jeg er naturligvis bekendt med, som det anføres i bemærkningerne til forslaget, at der lejlighedsvis har været fremsat kritik af den bevillingsstyring, som er gældende for statsvirksomhederne. Jeg finder imidlertid, at statsvirksomhedsformen er et tilstrækkelig smidigt system, og vil da også gøre opmærksom på, at bevillingsreglerne for statsvirksomhederne på flere punkter rummer en dispositionsfrihed, som ikke er tilmålt andre statsinstitutioner, og som naturligvis netop er begrundet i disse virksomheders særlige form og karakteren af deres ydelser samt i, at efterkommelse af større efterspørgsel også betyder øgede indtægter.

Statsvirksomhederne er naturligvis omfattet af statens ansættelses- og lønfastsættelsesstrukturer, som det også anføres, men jeg er ikke enig i, at dette, som det påstås, skulle hæmme virksomhedernes effektivitet. Det er også vanskeligt at se, hvorledes overgang til et andet system skulle indebære de betydelige besparelser, som forslagsstillerne åbenbart forestiller sig.

Jeg må derfor, for så vidt angår statens virksomheder, afvise forslaget.

For kommunernes og amtskommunernes vedkommende har jeg svært ved at se, hvordan forslaget overhovedet skulle kunne gennemføres, da de kommunale og amtskommunale virksomheder er undergivet det kommunale selvstyre og derfor ligger uden for statens direkte indflydelse. Jeg ser ingen grund til at ændre herved. For en ordens skyld vil jeg i øvrigt gøre opmærksom på, at mange af disse virksomheder allerede er organiseret som en form for mere eller mindre selvstændige selskaber, svarende til karakteren af de opgaver, de varetager.

Også denne del af forslaget må jeg derfor afvise.

Erenbjerg (S):

Grundsynspunktet i retsforbundets forslag om omdannelse af offentlige virksomheder til selvstændige selskaber er, at den offentlige servicevirksomhed i højere grad skal fungere på nogle forretningsmæssige principper. Det gælder DSB, postvæsenet, Det kgl. Teater og andre statsvirksomheder. Vi er i socialdemokratiet uenige i dette grundsynspunkt, idet vi finder, at de nævnte institutioner fortsat skal være statsforetagender for at sikre den bedst mulige service.

Det foreliggende forslag vil være et dybt, gennemgribende indgreb i den offentlige serviceformidling her i landet, ligesom det vil betyde en total afskaffelse af vort nuværende tjenestemandssystem, som efter vores opfattelse er garantien for et offentligt serviceniveau, der ligger højere end mange andre landes.

Vi afviser forslaget.

Anders Poulsen (V):

Da mit partis ordfører i denne sag, hr. Ivar Hansen, ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne give et par kommentarer til det fremsatte beslutningsforslag.

Vi mener fra venstres side, at intentionerne, selve grundsynet, i det fremsatte beslutningsforslag er rigtige, men vi må nok sætte spørgsmålstegn ved, om forslaget egner sig til en konkret stillingtagen. Jeg vil godt på venstres vegne tilsige en positiv og interesseret udvalgsbehandling af forslaget.

Niels Andersen (KF):